

Kultur / **Bøger**

Bladets sendrægtige faren ned i sindet

ANMELDELSE / 23.10.18

Vi lever i et metafor-maskineri, hvor skønhed flyder ud af produktionsapparatet. Kan livet overhovedet begribes uden det sproglige fællesskab?

Simon Baastrup

Det spørgsmål stiller Rasmus Nikolajsen i sin nye digtsamling *hvad skal vi med al den skønhed?* Langdigtets metaforer findes i overflod på de 64 sider, der hver har 8 linjer med 8 stavelser. Systemisk sirlighed flettes ind i et nuancerigt efterår, hvor troper både er livgivende og udmagrende instanser på vores færd som dalende løvfald: »som et blad faldet/af et træ og siden fanget/i, eller holdt oppe af, et/andet træs grene«. Sproget er mildt, men alligevel præget af forfald, hvilket er en fin spejling af det efterår, som digtet udfolder sig i. Bagsideflappen proklamerer nemlig, at digtet er skrevet, imens bladene faldt af træerne. Denne proces fornemmer man i formens bølgende overgange, hvor digtets uafbrudthed og manglende ophold i form af punktummer giver læseren en indføring i et ultranært kosmos, der breder ud til en større sammenhæng. Alt sammen i et spændingsfelt af skønhedens forfald: »så/sart et system er jeg, så sart/et system er Europa./men man kan jo ikke dæmme/op for efteråret, se blot/hvor smukt ahornbladet lader/dødsangsten lyse i sig«. Det er individet, der støder ind i kollektivet; det er mennesket, der forandres af ydre såvel som indre mekanismer på samme måde som bladene.

“ Kan man overhovedet udvide sin erfaringshorisont, hvis ikke man udfordrer sprogets grænser?

Ahornbladet lader dødsangsten lyse, idet digter-jeg'et modtager et opkald med beskeden om, at en person, der betegnes som »X«, er gået bort. Jeg'et slynges tilbage til sit 20-årige selv under begravelsen; for hvordan kan man begribe det ubegribelige uden en sproglig erfaring og referenceramme? »X havde/ladet sig falde, som et sne/fnug, ud ad et vindue og/så lå han der, fin og fredfyldt ... mens hans sjæl/tøede og forsvandt fra os«. Livet er så porøst og præget af kontingens, og en dag, når efteråret banker på døren, synger svanen sin sang. I et billedrigt sprog viser Rasmus Nikolajsen læseren, hvor ondt det kan gøre at være til, men også hvor vigtigt det er at kunne italesætte sorgen for derved at forstå skønheden.

Digteren synes at have opbygget et dogme, der skal løsrive ham fra metaforikken. Men hvordan kan man beskrive verden uden at sammenligne? Og kan man overhovedet udvide sin erfaringshorisont, hvis ikke man udfordrer sprogets grænser? I langdigtets ubevidste bevidsthedsstrømme falder dogmet til jorden, og metaforer vokser ud fra træernes grene: »mit håb er at metaforer,/som bølger og kærlighed, kan/skabe nærvær med noget vi/ikke ved hvad er, som skyer/der sprænger nuets rammer«. Måske kan vi alligevel lære noget af de erfaringer, der er blevet gjort af dem før os og dermed sprænge nuets rammer; måske skaber metaforen verden. I hvert fald den nikolajske verden, der er en smuk og velkonstrueret bro for læseren som oprustning mod efterårets komme.

Hvad skal vi med al den skønhed, »*hvad skal vi med alle de skyer der/ingenting formår?*«, hvis ikke vi behersker et fælles sprog? Et sprog, der kan beskrive efterårsbladenes smukke hamskifte og samtidig rumme det forfald, som skønheden nødvendigvis også er sammensat af. November, november, november, november – det er slet ikke så slemt.

FAKTA

Rasmus Nikolajsen,
*hvad skal vi med al den
skønhed?*, Rosinante

